

معنای درک حضور تاریخی اصحاب امام حسین «علیه السلام» - 5

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَ عَلَى الْأَزْوَاجِ الَّتِي حَلَّتْ
بِفِنَائِكَ

مقدمه: اگر افقی بسی بلند از تاریخ در مقابل حضرت زینب «سلام الله علیها» نبود چگونه در دل آن همه مصیبت، این همه امید در شخصیت او به ظهور می آمد؟ تا آنجایی که این چنین شورمندان و سلحشوران در مقابل عبیدالله و یزید سخن بگویند! جایگاه این سخنان و این همه امید جز با توجه به تاریخ است که در مقابل او گشوده شده است؟ ای زن! ای کلام علی «علیه السلام» در کام! در آینه نهضت ابا عبدالله «علیه السلام» چه حضوری را مشاهده کرده ای که این همه امیدوارانه و عاقلانه در میدانی؟ ای عقیله بنی هاشم! ای عقل مجسم! ای تفکری که همیشه در مواجهه با تاریخ به سراغ انسان می آید! چگونه صحنه را می نگری که بدون کوچکترین مداهنه می فرمایی: «مَا زَأَيْتُ إِلَّا جَمِيلاً»؟ خدا می داند این کلام، کلام کسی می تواند باشد که در تمام تاریخ آینده پیروزی و حضور امام حسین «علیه السلام» را نگریسته باشد و از قضای الهی رضایت تام و تمام دارد و نسبت به آنچه پیش آمده راضی است. به همان معنایی که امام حسین «علیه السلام» در قتلگاه عرض کردند: «صبراً علی قضائك یا رب لا اله سواک یا غیاث المستغیثین» جز تو مرا پروردگاری و معبودی نیست بر حکم و قضایت صابر و شکیبایم، ای فریادرس کسانی که از تو کمک می طلبند!

رهبر معظم انقلاب اسلامی درباره حضرت زینب «سلام الله علیها» می فرمایند:

در عاشورا، در حادثه کربلا، خون بر شمشیر پیروز شد - که واقعاً پیروز شد - عامل این پیروزی، حضرت زینب «سلام الله علیها» بود... این حادثه نشان داد که زن در حاشیه تاریخ نیست؛ زن در متن حوادث مهم تاریخی قرار دارد.» (1/1)

1- هنر شناخت زمانه: اگر حضرت صادق «علیه السلام» فرمودند: «نَحْنُ أَعْلَمُ بِالْوَقْتِ» ما داناترین هستیم نسبت به زمانه، تا معلوم شود فرهیخته‌ترین انسان‌ها متذکر زمانه و شرایط تاریخی خود هستند، پس باید نسبت به زمانه و تاریخ فکر کرد. از طرفی تاریخ در جایی قرار ندارد که بتوان آن را به کسی نشان داد، بلکه امری است که جان و روح انسان‌ها را فرا می‌گیرد و در افکار و امور و حوادث و سیاست‌ها ساری و جاری است و تنها از طریق مظاهرش می‌توان آن را شناخت و از طرفی اگر به گفته حضرت صادق «علیه السلام»: «العالمُ بِزَمانِهِ لا تَهْجُمُ عَلَیْهِ اللّوَابِسُ» (کافی، ج 1، ص 27) آن‌کس که نسبت به زمانه خود آگاه باشد اتفاقات غیر قابل پیش‌بینی بر او هجوم نمی‌آورند تا گرفتار خطا گردد. پس آدمی باید در تاریخ و با تاریخ باشد و گرنه زندگی‌اش دچار پریشانی می‌شود و در فهم و خردش اختلال پدید می‌آید و نمی‌تواند در آینده به درستی حاضر شود، به همان معنایی که مولایمان علی «علیه السلام» فرمودند: «أَعْرِفُ النَّاسَ بِالزَّمانِ، مَنْ لَمْ يَتَعَجَّبْ مِنْ أَحْدَاثِهِ» (غرر الحکم، ص 148) آگاه‌ترین مردم به زمان کسی است که از آنچه پیش می‌آید متعجب و شگفت‌زده نمی‌شود بلکه متوجه اقتضائات و ظرفیت زمانه خود می‌گردند، آن‌طور که اصحاب امام حسین «علیه السلام» و از آن مهم‌تر حضرت زینب «سلام الله علیها» متوجه شدند، تا آن‌جایی که حضرت زینب متوجه هستند حضور در تاریخی که با کربلا آغاز می‌شود تماماً زیبایی است.

با توجه به نکات فوق آیا نباید در این زمانه در نسبت خود با تاریخی که در آن قرار داریم و در نسبت خود با انسان‌هایی که متعلق به این زمانه اند فکر کرد و به «اراده الهی» در جلوه‌ای که در این زمانه در جان آدمیان جلوه کرده است،

نظر نمود؟ آیا انسان متفکر همان انسانی نیست که متوجه حضور خاص «اراده الهی» در این زمانه است و در هر منظری به نحوه‌ای از جلوه «اراده الهی» که در تاریخ و در انسان ظاهر شده، نظر دارد؟ در اینجا است که می‌توان به این نکته فکر کرد که بدون رجوع به تاریخی که با انقلاب اسلامی شروع شده نمی‌توان درست فکر کرد و معنای درستی از انسان را مد نظر داشت. زیرا کار بزرگ تفکر آن است که انسان متوجه شود در تاریخ خود چه آینده‌ای در پیش است.

2- مأموریت امام حسین «علیه السلام» رسوا کردن جریانی است که به نام اسلام مقابل انسانی‌ترین انسانیت ایستادند و به تعبیر امام سجاد «علیه السلام»: «كُلُّ يَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ بِدَمِهِ» همگی به قصد تقرب به خداوند امام را شهید کردند زیرا آنچنان در ظاهر اسلام متوقف بودند که در فهم انسانیت که هدف اصلی اسلام بود نابینا شده بودند، به همان صورتی که متحجرین ظاهرپرست مقابل حضرت امام خمینی «رضوان الله تعالی فرجه» ایستادند و حضرت امام فرمودند: «ما از شَرِّ مقدسان احمق به خدا پناه می‌بریم». والسلام